Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/4200

2025 8 20

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto rezoliucija

Indėlis į 2026 m. Europos Komisijos darbo programą

(C/2025/4200)

Pranešėjai: **Christa SCHWENG (I gr.)**
Maria del Carmen BARRERA CHAMORRO (II gr.)
Krzysztof Stanisław BALON (PL-III gr.)

Patarėjai:	Jukka AHELA (I grupės pranešėjos) Ioannis GRIGORIADIS (II grupės pranešėjos) Piotr SADOWSKI (III gr. pranešėjo)
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnis 4 dalis
Priimta plenarinėje sesijoje	2025 6 19
Plenarinė sesija Nr.	597
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	156 / 4 / 8

1. Įžanga

1.1. Šia rezoliucija EESRK, Europos organizuotai pilietinei visuomenei atstovaujanti institucija, prisideda prie 2026 m. Europos Komisijos darbo programos formavimo. ES turi remtis demokratija, pagarba žmogaus teisėms, tvarumu, lygybe ir socialiniu teisingumu. Socialiniai partneriai, pilietinė visuomenė ir savanoriškos veiklos sektorius sudaro ypatingos svarbos infrastruktūrą, užtikrinančią visuomenės atsparumą, ir turi būti pripažįstami, saugomi ir prasmingai įtraukiami į visų krizių prognozavimą, pasirengimą joms ir paskesnį atsigavimą.

1.2. Siekdama išlaikyti lyderystę sparčiai besikeičiančiame pasaulyje, ES turi konkurencingumui taikyti naują požiūrį, apimantį pramonės politiką, klimato srities užmojus ir geopolitinę strategiją. Todėl reikia daug dėmesio skirti investicijoms, inovacijoms ir socialinės sanglaudos skatinimui, kartu užtikrinant, kad ekonomikos augimas būtų tvarus, socialinis, įtraukus ir atsparus. Konkurencingumas ir ekonomikos augimas turi būti neatsiejami nuo socialinės įtraukties.

1.3. Atsparios pramonės politikos prioritetai turi būti inovacijos, žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir įgūdžių sąjunga, taip pat mokymosi visą gyvenimą ir kokybiškų darbo vietų skatinimas. Socialinė ir solidarumo ekonomika turi būti remiama kaip teisingumo ir sanglaudos varomoji jėga. Kadangi naujojoje saugumo aplinkoje gynybos parengtis yra itin svarbi, ji turi tapti bendru prioritetu, tačiau kartu remtis pagarba teisėms, skaidrumu ir teisinės valstybės principu.

1.4. Atsižvelgdamas į naują geopolitinę tvarką, kuriai įsivyravus įprastu reiškiniu tampa iššūkiai ir krizės ir kuri kenkia ir kelia grėsmę Europai, jos vertybėms ir piliečiams, EESRK ragina ES sutelkti dėmesį į civilinę, visuomenės ir karinę parengtį ir pabrėžia, kad reikia socialinės sanglaudos ir atsparumo kultūros visais visuomenės lygmenimis.

1.5. Įvairios krizės paveikė daugelio europiečių gyvenimo kokybę. Turime atgauti pasitikėjimą europietiškomis vertybėmis grindžiamos visuomenės veikimu, mūsų ekonomika ir Europos vieta pasaulyje, suteikdami europiečiams galimybę neatsilikti nuo sparčių visuomenės pokyčių ir užtikrindami, kad nei vienas jų nebūtų paliktas nuošalyje. Galimybė gauti išsilavinimą ir mokymą siekiant įgyti įgūdžių, kurių reikia nuolat besikeičiančiose darbo rinkose, bus labai svarbi Europos konkurencingumui ir klestėjimui.

1.6. Investicijos į mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą, įgūdžius ir strateginius sektorius turi būti šios pramonės politikos pagrindas, kad būtų užtikrintas pramonės atsparumas, ilgalaikis ekonomikos augimas ir kokybiškos darbo vietos. Sutelkdama dėmesį į tokias technologijas kaip į žmogų orientuotas dirbtinis intelektas ir atsinaujinančiųjų išteklių energija, ES gali išlaikyti konkurencinį pranašumą didelės vertės pramonės sektoriuose.

1.7. Norint išsaugoti konkurencingą Europos socialinį modelį, reikia aiškiai apibrėžtų investicijų į viešąsias paslaugas ir socialinę apsaugą ir plataus užmojo kovos su skurdu strategijos. EESRK pabrėžia maisto, vandens, gamtos ir klimato tarpusavio priklausomybę ir ragina parengti pagarba teisėmis paremtą hidrologinio atsparumo strategiją, kuri taptų pagrindiniu ES mėlynojo kurso ramsčiu.

1.8. Pasaulyje ES turi būti taikdariškos ir su naujais partneriais bendradarbiaujančios jėgos pavyzdžiu, o savo viduje, norėdama bendromis jėgomis pasiekti rezultatų, ES turi investuoti į pilietinį ir socialinį dialogą, demokratinį dalyvavimą ir ateities kartas.

2. **Naujas Europos tvaraus klestėjimo ir konkurencingumo planas**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

Pramonės politika

2.1. Stiprinti vidaus rinkos perėjimą nuo fragmentiškos nacionalinės pramonės politikos prie platesnio užmojo ir labiau koordinuoto Europos požiūrio, kuriuo būtų derinama reguliavimo, mokesčių ir prekybos politika, kad būtų padidintas konkurencingumas pasaulyje ir kuriamos kokybiškos darbo vietos.

2.2. Rengti technologinių veiksmų gaires besiformuojančioms technologijoms; mažinti technologijų keliamą riziką vykdant bandomuosius projektus ir kuriant bendrąsias įmones; taikyti žiedinės ekonomikos principus, kad sumažėtų priklausomybė nuo išorės; didinti finansinės paramos efektyvumą, įskaitant ir per būsimą Europos konkurencingumo fondą.

2.3. Įgyvendinti kompleksinę ES pramoninio vandens politiką, kurią vėliau būtų galima pritaikyti įvairiems sektoriams ir kuri papildytų švarios pramonės kursą. Šiuo atžvilgiu ES turėtų apsvarstyti galimybę ištirti natrio jonų baterijų potencialą, nes tokios baterijos galėtų vienu metu didinti elektrifikaciją ir hidrologinį atsparumą.

Konkurencingumas

2.4. Tęsti supaprastinimo programą, taip prisidedant prie Europos įmonių konkurencingumo. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti strateginį statusą rinkoje turinčioms įmonėms. Tačiau, nors reglamentavimo supaprastinimas gali padidinti veiksmingumą ir našumą ir padėti lengviau išnaudoti bendrosios rinkos potencialą, dėl jo neturėtų būti susilpninti esminiai socialiniai, aplinkos ir darbo standartai, nes šie elementai leidžia pasiekti pusiausvyrą, kuria užtikrinama parama įmonėms, darbuotojų apsauga ir platesni visuomenės interesai.

2.5. Nors konkurencingumas yra pagrindinis strateginis ES ilgalaikio klestėjimo tikslas, labai svarbu, kad jis neprarastų savo socialinio matmens. Konkurencingumas ir našumas yra būtini kokybiškoms darbo vietoms, geroms darbo sąlygoms, socialiniam dialogui ir kolektyvinėms deryboms. Darbuotojų dalyvavimas įmonių valdyme gali padidinti našumą ir stiprinti atsparumą.

2.6. Pritaikyti konkurencijos taisykles, kad rinkos veiksmingumas būtų subalansuotas su pramonės atsparumu ir inovacijomis, ekonomikos augimu ir pramonės konkurencingumu, ir įtvirtinti ES socialinės rinkos ekonomikos modelį.

2.7. Užtikrinti, kad ES konkurencijos taisyklės sudarytų sąlygas investuoti į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir skatinti bendrojo intereso paslaugas, kartu padėtų kovoti su rinkos koncentracija ir piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, kad būtų apsaugotos įmonės, darbuotojai, vartotojai ir pažeidžiamiausi asmenys.

Žalioji pertvarka ir dekarbonizacija

2.8. Siekti strateginio savarankiškumo ypatingos svarbos pramonės sektoriuose, pavyzdžiui, sveikatos, chemijos ir farmacijos pramonės sektoriuose, ir parengti integruotą veiksmų planą, apimantį visas jų tiekimo grandines.

2.9. Orientuoti politikos priemones taip, kad švarios elektros energijos kaštų nauda būtų perkeliama energijai imlioms pramonės šakoms (EII).

2.10. Užtikrinti, kad rengiant Žiedinės ekonomikos aktą pilietinė visuomenė būtų pakviesta į Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformą ir būtų išklausyta jos nuomonė.

2.11. Reformuoti elektros energijos rinką taip, kad būtų įvykdytas ne tik tikslas ne vėliau kaip iki 2025 m. neutralizuoti poveikį klimatui, bet ir tiekimo saugumo ir stabilių bei prieinamų kainų tikslas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų prieigai prie energijos.

2.12. Užtikrinti, kad bendroji rinka skatintų aukštynkryptę socialinę ir ekonominę sanglaudą, kartu laikantis JT DVT numatytų aplinkosaugos standartų.

Moksliniai tyrimai, technologijos ir inovacijos

2.13. Taikyti Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) mokslininkams suvienodintą tvarką, užtikrinti deramas darbo sąlygas ir karjeros galimybes mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros sistemoje, ypač jauniems mokslininkams, ir suteikti galimybę trečiųjų šalių mokslininkams laisvai dirbti ir judėti ES.

2.14. Konkurencingumo politiką įtvirtinti ilgalaikėmis investicijomis ir inovacijomis, remti tvarią pramonės pertvarką ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką.

2.15. Užtikrinti, kad skaitmenizacija ir dirbtinis intelektas būtų orientuoti į žmogų ir neskatintų mažų garantijų darbo, kad darbo procesuose ir darbo santykiuose naudojamos algoritmų sistemos būtų skaidrios, sąžiningos ir aptartos socialinio dialogo ir kolektyvinių derybų metu ir kad įgyvendinant dirbtinio intelekto (DI) teisės aktus būtų veiksmingai taikomas žmogaus kontrolės principas.

2.16. Investuoti į perkvalifikavimą ir mokymąsi visą gyvenimą, nes tai labai svarbu siekiant užtikrinti, kad darbuotojai galėtų gauti vykstant technologiniams pokyčiams sukurtas darbo vietas.

2.17. Skatinti socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės dalyvavimą formuojant ES mokslinių tyrimų darbotvarkes.

Ekonominė politika ir sanglauda

2.18. Užtikrinti makroekonominį ir finansinį stabilumą taikant patikimą vidutinės trukmės fiskalinę sistemą, kad būtų užtikrintas ekonominis ir sisteminis atsparumas.

2.19. Įsteigti ES investicijų fondą, kurio tikslas – teikti finansinius išteklius Europos strateginės svarbos investicijų projektams, finansuojamiems iš įvairių išteklių, įskaitant valstybių narių įnašus ir naujus nuosavus išteklius.

2.20. Mažinti investicijų atotrūkį su JAV ir kitais pagrindiniais konkurentais, sudaryti sąlygas rizikos kapitalui, visų pirma siekiant remti startuolius ir veiklą plečiančias įmones.

2.21. Pagerinti pagrindines privačiųjų investicijų bendrojoje rinkoje sąlygas. Tam taip pat reikės įgyvendinti pagrindinius kapitalo rinkų sąjungos ir (arba) paskolų ir investicijų sąjungos komponentus ir užbaigti kurti bankų sąjungą. Vienas pagrindinių darbotvarkės elementų turėtų būti priežiūros konvergencijos skatinimas ir Europos priežiūros institucijų vaidmens stiprinimas.

2.22. Mokesčių supaprastinimu turėtų būti skatinama teikti ekonomiškai efektyvią informaciją, gerinti informacijos naudojimą ir keitimąsi ja tarp mokesčių administratorių. Tai neturėtų lemti nepagrįstų ar nenumatytų mokestinių įsipareigojimų pokyčių arba sudaryti galimybių mokesčių slėpimui ar žalingai mokesčių konkurencijai. Siekiant tinkamai įvertinti konkrečias naujų teisėkūros iniciatyvų pasekmes mokesčių mokėtojams ir mokesčių administratoriams, reikėtų atlikti kiekvieno pasiūlymo poveikio vertinimą.

2.23. Nustatyti veiksmingiausius ES saloms skirtus sprendimus ir pateikti saloms skirtą holistinę strategiją, kuria būtų sprendžiamas izoliuotumo klausimas.

2.24. Aktyviau įtraukti pilietinę visuomenę į ES miestų darbotvarkę ir skirti dėmesį į įperkamo būsto klausimui ir jo ryšiui su sanglaudos politika.

Socialinė politika

2.25. Užtikrinti, kad vienodas požiūris į darbuotojus ir sąžiningas jų judumas taptų kertiniu socialinės politikos akmeniu, ir kartu veiksmingai kovoti su piktnaudžiavimu.

2.26. Europos Komisija turi parengti išsamų teisingos pertvarkos politikos priemonių rinkinį, kuriame daug dėmesio būtų skiriama poveikiui darbuotojams ir būtų užtikrintas socialinis dialogas. Kai viešosiomis lėšomis įmonės skatinamos įgyvendinti pertvarkos planus, reikėtų atsižvelgti į socialines sąlygas. Parengti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas, daug dėmesio skiriant sektoriams, kuriuos labiausiai paveikė dvejopa pertvarka, pavyzdžiui, turizmo ir transporto sektoriams.

2.27. Valdyti struktūrinius pokyčius socialiniu požiūriu teisingu būdu, pasitelkiant įtraukias valdymo sistemas, pagal kurias pirmenybė teikiama dalyvavimui, socialiniam ir pilietiniam dialogui, taip pat kolektyvinėms deryboms.

2.28. Įsteigti Teisingos pertvarkos observatoriją, atsakingą už mokslinius tyrimus ir duomenų rinkimą, įtraukiant organizuotą pilietinę visuomenę į visus pertvarkos.

2.29. Parengti nuotolinio darbo ir teisės atsijungti iniciatyvą.

3. **Nauja Europos gynybos ir saugumo era**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

3.1. Nustatyti bendrą gynybos politiką ir užtikrinti visapusišką Europos gynybą, nes strateginis savarankiškumas ir gynybos parengtis yra labai svarbūs naujoje saugumo aplinkoje. Labai svarbu aktyviau vykdyti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus ir investuoti į ES gynybos pramonę, tačiau nepagrįstai nepakenkti socialinėms investicijoms ir atsižvelgti į socialines sąlygas, įskaitant sąlygas, susijusias su kolektyvinėmis derybomis.

3.2. Vykdyti koordinuotą ES masto viešosios komunikacijos kampaniją, kuria būtų siekiama didinti Europos visuomenės informuotumą apie būtinybę apsaugoti Europos taiką, saugumą, klestėjimą ir vertybes bei apie esminį Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) indėlį siekiant šio tikslo. EESRK nuomone, visuomenės pasitikėjimas ES gynybos pajėgumais taip pat priklauso nuo suvokimo, kad saugumas apima pagrindinių teisių apsaugą ir galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis.

3.3. Stiprinti klimato diplomatiją, visų pirma įsteigiant Pilietinės visuomenės klimato diplomatijos tinklą; stiprinti vietos patarėjų grupes (VPG).

3.4. Spręsti klimato kaitos sukeltos migracijos problemą.

3.5. Spręsti klimato kaitos, kaip pasaulinės grėsmės saugumui, problemą integruojant klimato saugumą į gynybos strategijas, kuriant klimato kaitos poveikiui atsparią infrastruktūrą, tvariai valdant išteklius ir naudojant naujas technologijas, teikiant finansinę paramą klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos.

3.6. Įtraukti pilietinę visuomenę ir privatųjį sektorių kaip pagrindinius partnerius į atsparumo klimato kaitai ir hidrologinio atsparumo didinimo veiksmus.

3.7. Užtikrinti, kad visų sričių ES politika, įskaitant pramonės, energetikos, žemės ūkio ir parengties apskritai visuose sektoriuose politiką, būtų remiamas hidrologinis atsparumas, o energetinis saugumas bei apsirūpinimo maistu saugumas atitiktų klimato tikslus.

4. **Žmonių rėmimas, mūsų visuomenės ir socialinio modelio stiprinimas**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

4.1. Įgyvendinti kovos su skurdu strategiją, kuria siekiama panaikinti itin didelį skurdą ir spręsti būsto, energijos ir judumo nepritekliaus problemas. Joje taip pat turi būti aiškiai pripažintas nuolatinio skurdo ir demokratinės atskirties ryšys, užtikrinant, kad patyrę skurdą žmonės įsitrauktų į politikos formavimo ir pilietinio dalyvavimo procesus ir kad nė vienas neliktų be prieigos prie būtinų energijos išteklių.

4.2. Imtis tolesnių veiksmų, susijusių su socialinių teisių ramsčio veiksmų planu, įskaitant veiksmingą politikos priemonių rinkinį, kuriuo siekiama teikti paramą darbuotojams vykstant skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai, numatant ir valdant pokyčius ir vadovaujantis pagrindiniais principais – socialiniu dialogu ir kolektyvinėmis derybomis.

4.3. Veiksmingai spręsti pragyvenimo išlaidų krizės problemą, tuo paremiant daugelį ES užmojų: užtikrinti teisingą dvejopą pertvarką, sumažinti galimybių ir pasiekimų nelygybę ir užtikrinti bendrą gerovę visiems žmonėms visoje ES.

4.4. Parengti lyčių lygybės strategiją po 2025 m., siekiant panaikinti smurtą dėl lyties, pašalinti lyčių skirtumus darbo rinkoje, užtikrinti vienodą dalyvavimą įvairiuose ekonomikos sektoriuose, spręsti darbo užmokesčio ir pensijų skirtumo dėl lyties problemas, panaikinti lyčių nelygybę priežiūros srityje, užtikrinti lyčių pusiausvyrą sprendimų priėmimo ir politikos srityse ir įvertinti iki šiol padarytą pažangą.

4.5. Pripažinti svarbų gerai veikiančio socialinio ir pilietinio dialogo visais lygmenimis vaidmenį rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos ir socialinę politiką.

4.6. Parengti ir įgyvendinti įtraukią Europos įgūdžių darbotvarkę, atsižvelgiant į kokybiškų darbo vietų kūrimo gaires ir pirmenybę teikiant skaitmeniniam raštingumui, kritiniam mąstymui ir universaliesiems įgūdžiams, kurie yra būtini demokratiniam dalyvavimui, etiškam technologijų naudojimui ir informacija pagrįstam sprendimų priėmimui.

4.7. Skubiai priimti įgūdžių perkeliamumo iniciatyvą, kad būtų galima greičiau ir lengviau abipusiškai pripažinti įgūdžius ES.

4.8. Spręsti demografines problemas visoje Europoje, ypatingą dėmesį skiriant kartų solidarumui ir reformų skatinimui valstybėse narėse.

4.9. Užtikrinti socialinį dialogą dėl dirbtinio intelekto (DI) sistemų diegimo ir pabrėžti, kad įgyvendinant bet kokią iniciatyvą, kuria pritaikomi galiojantys teisės aktai, turėtų būti atsižvelgiama į darbuotojų teisių apsaugą ir užtikrinama, kad žmonės ir toliau kontroliuotų bet kokią žmogaus ir mašinų sąveiką.

4.10. Visapusiškai įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą ir iniciatyvą ALMA, taip pat įvertinti Europos vaiko garantijų sistemą.

4.11. Teikti pirmenybę modeliui „svarbiausia – būstas“, siekiant kovoti su dirbančių asmenų ir pažeidžiamų grupių benamyste.

4.12. Įgyvendinti Europos priežiūros garantiją, įskaitant vaikų priežiūrą, kad ES žmonėms būtų teikiamos įperkamos, prieinamos ir kokybiškos sveikatos priežiūros ir priežiūros paslaugos, o šio sektoriaus darbuotojai gautų kokybišką priežiūros darbą, siekiant panaikinti lyčių nelygybę neapmokamų priežiūros pareigų srityje ir padėti moterims likti darbo rinkoje bei turėti galimybę naudotis tvirtomis socialinėmis garantijomis.

5. **Mūsų gyvenimo kokybės palaikymas: apsirūpinimo maistu saugumas, vanduo ir gamta**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

5.1. Daug dėmesio skirti paskatoms ir teisingam bei veiksmingam ES tarptautinių įsipareigojimų biologinės įvairovės srityje įgyvendinimui prieš kitą Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferenciją (COP 17), pavyzdžiui, peržiūrint biologinės įvairovės kreditus ir užtikrinant, kad visos naujos finansinės priemonės būtų tvarios socialiniu ir aplinkos požiūriu.

5.2. Užtikrinti teisingesnį maisto grandinės paskirstymą, didesnį prekybos abipusiškumą, imtis veiksmų prieš spekuliavimą, siekti jaunimo dalyvavimo ir nustatyti privalomą viešųjų pirkimų tvarumą.

5.3. Užtikrinti, kad visa ES politika, įskaitant pramonės, energetikos, žemės ūkio ir bendros parengties politiką visuose sektoriuose, remtų hidrologinį atsparumą, nes tai yra socialinės lygybės priemonė: kai nėra galimybės gauti švaraus vandens, didėja nelygybė, atskirtis ir ekologinė neteisybė, ypač marginalizuotose ir klimato kaitos poveikį patiriančiose bendruomenėse.

5.4. Skatinti miškų atsodinimo programas visoje Europoje.

5.5. Integruoti Europos hidrologinio atsparumo strategiją, grindžiamą žmogaus teisės į vandenį principu, į įgyvendinamą Sąjungos pasirengimo krizėms strategiją.

6. **Mūsų demokratijos apsauga, mūsų vertybių puoselėjimas**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

6.1. Pripažinti organizuotą pilietinę visuomenę ir socialinius partnerius demokratijos ramsčiais ir pagrindiniais subjektais, kurių dalyvavimas reikalingas puoselėjant Europos žmogaus teisių, solidarumo ir teisinės valstybės vertybes.

6.2. Priimti pilietinės visuomenės strategiją su aiškiu veiksmų planu ir įgyvendinimo priemonėmis.

6.3. Stiprinti demokratiją darbe pasitelkiant socialinį dialogą, kolektyvines derybas ir visapusiškai įgyvendinant darbuotojų informavimo, konsultavimosi su jais ir atstovavimo teises. ES institucijos turėtų teikti atitinkamą paramą socialiniam dialogui ir kolektyvinėms deryboms visais lygmenimis, kad būtų toliau plėtojami socialinių partnerių gebėjimai, ir imtis atitinkamų įgyvendinimo priemonių, įskaitant finansines priemones, kad būtų padidinta kolektyvinių derybų aprėptis, ypač šalyse ir regionuose, kuriuose jų potencialas dar neišnaudotas.

6.4. Įgalinti jaunimą, kaip tvaresnės ES ateities varomąją jėgą, sukuriant erdves struktūrizuotam jaunuolių dalyvavimui.

6.5. Toliau bendromis pastangomis kovoti su dezinformacija ir klaidinga informacija, galinčiomis turėti pražūtingų padarinių mūsų demokratijoms; parengti planą, kuriuo būtų užtikrinta vietos ir regionų informacijos kokybė, suteikiant reikiamų išteklių Europos išorės veiksmų tarnybai kovoti su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi ir šiuos procesus kontroliuoti, kartu apsaugoti pilietinės visuomenės savarankiškumą ir laisvą valią ir ginti saviraiškos laisvę.

7. **Globali Europa. Mūsų galios ir partneryščių panaudojimas**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

7.1. ES bendrą gynybos politiką derinti su tikra visaverte bendra užsienio ir saugumo politika, siekiant platesnių nei dabartinė politika tikslų.

7.2. Didinti strateginį savarankiškumą, kuriam užtikrinti reikalingas koordinuotas požiūris, susiejantis ES gynybą su ES užsienio politikos prekybos ir pramonės politika, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, visišku valstybių narių sąveikumu ir bendrai ar koordinuotai vykdomais viešaisiais pirkimais gynybos srityje, taip pat gynybos produktų ir paslaugų bendrąja rinka.

7.3. Didinti prekybos susitarimų atsparumą įvairinant importą ir sukuriant rinkos galimybių Europos įmonėms. Tokie veiksmai padidintų saugumą ir sumažintų geopolitinę riziką, kartu būtų skatinamas socialinių ir aplinkos apsaugos standartų laikymasis ir užtikrinamos vienodos sąlygos sąžiningai konkurencijai visame pasaulyje.

7.4. Skatinti taiką, saugumą ir gynybą, pasaulinį teisingumą ir pasaulinę pažangą apsaugant daugiašalę sistemą ir aktyviai joje dalyvaujant.

7.5. Parengti strategiją, kuria būtų pagerintas jaunimo dalyvavimas socialiniame ir pilietiniame dialoge ES kaimyninėse šalyse, įskaitant Ukrainą, Moldovą, Vakarų Balkanus, Sakartvelą, Armėniją ir Europos ir Vidužemio jūros regioną.

8. **Bendros pastangos ir Sąjungos parengimas ateičiai**

EESRK pateikia šiuos pasiūlymus ir prašymus:

8.1. Tęsti plėtros procesą taikos, klestėjimo ir demokratijos kryptimi, kartu užtikrinant ilgalaikį stabilumą mūsų žemyne ir šiame procese dalyvaujant socialiniams ir pilietinės visuomenės subjektams. Į šį procesą turi būti aiškiai įtraukta Ukraina, kurios demokratinis atsparumas agresijos sąlygomis tapo Europos vertybių gynimo pavyzdžiu, taip pat Moldova ir Vakarų Balkanai.

8.2. Vykdyti tvirtą investicijų politiką, daug dėmesio skiriant pažangiausiems technologijų sektoriams, Europos energijos rinkos, kurioje būtų iš esmės sumažintos energijos kainos, sukūrimui ir sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos įgyvendinimui.

8.3. Įsteigti Europos strateginių investicijų fondą, kurio tikslas būtų finansuoti Europos prioritetinius projektus. Be to, 2028–2034 m. daugiametėje finansinėje programoje (DFP), atsižvelgiant į griežtas socialines sąlygas, turėtų būti gerokai padidinti investavimo prioritetams skirti ištekliai.

8.4. Taikyti pragmatišką vertinimą siekiant užtikrinti visišką Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) veiksmingumą.

8.5. Skirti pakankamą finansavimą Europos gynybos sąjungai, įskaitant didelį finansinį paketą, kad būtų pasiektas tikslas iki 2040 m. Europoje investuoti 80 proc. Europos gynybos produktų įsigijimo biudžetų, ir naujas finansavimo priemones technologiniam pajėgumui didinti.

8.6. Investicijas į gynybą vykdyti kartu taikant patikimus priežiūros mechanizmus ir rengiant skaidrias ataskaitas, kad būtų užtikrinama atskaitomybė ir kartu saugomi teisėti saugumo interesai. Socialiniai partneriai ir pilietinė visuomenė turėtų dalyvauti socialinio ir ekonominio investicijų į gynybą poveikio stebėsenoje.

8.7. Kurti inovatyvius pilietinio dialogo procesus, derančius su jaunimo interesais ir dalyvavimo būdais. Skatinant jaunimo aspekto integravimą instituciniu lygmeniu, ES jaunimo dialogas ir ES jaunimo testas yra puikūs dalyvaujamojo politikos formavimo priemonių, kuriomis jaunimo atstovai įtraukiami į konsultacijas, poveikio vertinimus ir poveikio mažinimus, pavyzdžiai.

Briuselis, 2025 m. birželio 19 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Oliver RÖPKE